

SLOVENE

Štev. 229. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure popoldne.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

V Ljubljani, v petek, 7. oktobra 1904.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemanj:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnishv
prejemanj: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
Vprejema naročnike, inserate in reklamacije.
Izsejal se računajo enostopna petivista (dolžina
72 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondveta
20 h. — Pri večkratnem objavljanju primeren popust.
Upraviškega telefona št. 188.

Kranjski deželni zbor.

(Seja dne 7. oktobra 1904.)

Galerije zopet polne. Na gaterijah je danes jako zabavno. Akademiki pripovedu jejo, da je nekatere klical k sebi neki slovenski liberalni poslanec, ki si rad odeva plašč radikalnosti, ter jim zaščeval, naj ne delajo nobenih medklicev, češ, da so medklici poslancem kaznjivi s pet let ječe. Ta »priateljska skrb« za galerije vzbuja mnogo smeha, ker se takrat, ko je dr. Tavčar hujskal proti dr. Susteršiču, ni pokazala. Da, časi se izpreminjajo in danes sedi dr. Tavčar na svojem deželnozbornem sedežu podoben obtožencu pred poroto javnega mnjenja.

Seja se seve tudi danes ni točno pričela. Ko je prečital zapisnikar zapisnik zadnje seje, ter je deželni glavar naznanil došle vloge, prišla je na vrsto interpelacija dr. Kreka in tovarišev.

Za ljubljanske obrtnike

(Interpelacija dež. poslanca dr. Kreka in tovarišev na dež. predsednika.)

Dne 1. decembra 1902 je bila popolnoma dovršena stavba novega justičnega poslopja v Ljubljani. Velja in dražja dela so se oddala tujim, večinoma graškim obrtnikom. Za to je vredno najodločnejše graje. A še ti mali obrtniki-domašini, ki so dobili nekaj dela, do danes nimajo plačila. Pred dvema letoma so že podalirali čune; pred poldrugim letom se je vršila kolavdacija. Denarja pa ni in ni. Kaj pomenja zadrževanje skromnega zaslužka pri malem obrtniku, ki živi takorekoč iz rok v usta, je lahko misliti. Brez dvojbe se mora zadolžiti in plačevati najmanj 6%. Zasluženi denar mu pa brezobrestno leži pri brezročnem državnem delodajavcu. Vidi se, kakor da bi bili nalašč nameravali zavlačenje plačila, ker se je že v pogodbo postavila opazka, da se za zakašnjenje plačila ne bo dalo nobenih obresti.

V ti zadevi se je že vprašala deželna vlada v trgovinski in obrtni zbornici. Dne 23. febr. in 4. maja l. l. se je govorilo o tem. Vladni zastopnik je obetal, da se pospeši stvar, a do danes še ni nič. Pač pa so zvedeli obrtniki, da se plačilo zavira z to, ker po 1½ letu še ni sestavljen in podpisan kolavdacijski zapisnik. To dejstvo govori najhujšo obsojbo birokratiškemu aparatu naše vlade, ki se v tem slučaju obnaša slabše, nego navadni zasebni špekulantje.

Ce bi tudi bilo res, kar se trdi na podlagi izjav dež. predsednika, da sedanja deželna vlada na Kranjskem Kranjcem ne zaupa, bi ta nezaupnost v navedenem slučaju vendar ne bila utemeljena, ker je delo malih obrtnikov že izvršeno in kolavdirano.

Z ozirom na to vprašamo:

Ali hoče deželni predsednik ukreniti vse potrebno, da se obrtnikom takoj izplača zadrževani zaslužek pri novi justični palači.

Deželni predsednik Hein pravi, da bo tekom zasedanja pojasnil razmere, ki so bile merodajne, da se obrtnikom ni izplačalo in da bo dobil te informacije z Dunaja. (Res skrben deželni predsednik, da še sedaj ne ve, kako in kaj je s plačilom! Op. ured.)

Za slovensko vseučilišče.

Poslanec Hribar in tovariši so vložili samostalni predlog za slovensko vseučilišče, ki se glasi:

Vlada se poziva, da ustanovi v Ljubljani vseučilišče s pravoslovno, modroslovno in bogoslovno fakulteto.

1. Sklene se ustanoviti pravoslovne, bogoslovne in modroslovne fakultete.

2. Izvoli se pod vodstvom dež. glavarja deputacija k cesarju.

3. Odsek petih članov naj stopi v stalni odbor za slov. vseučilišče.

Na vrsto pride

Samostalni predlog dr. Susteršiča in tovarišev o korespondenčnem uradu, ki se glasi:

Deželni zbornaj sklence:

C. kr. vlada se opozarja na deželi kranjski, odnoso njenemu ugledu škodljive nedostatke pri c. kr. korespondenčnem uradu.

C. kr. vlada se pozivlje, da tem nedostatkom takoj energično odpomora in popravi krivico, katero je navedeni c. kr. urad prizadel deželi kranjski.

Govornik obžaluje, da se je odklonila v prejšnji seji nujnost. Kadar se gre za čast dežele, se ne sme razburjenosti polagati na led in treba je takoj dati izraza svoji skrbi za čast domovine. Včeraj je dalmatinski deželni zbor pokazal, kako se varuje čast dežele, če je željena n. pr. od cesarstva. Niti deset minut ni mogel dalmatinski cesarski namestnik prestati v dvorani, tolika je bila odločnost daželnega zbora dalmatinskega. Govornik pravi, da predlog njegov ni bil obstrukcijski, ker še ni bilo obstrukcije. Obstrukcija je večina, ker je nujnost odklonila in s tem zagrešila, da se za to več časa porabi, kakor je pa manjšina nameravala. Tudi o podpori bednemu prebivalstvu so katoliško narodni poslanci le kratko utemeljevali nujnost, a bila je tudi odklonjena.

O Tavčarjevem govoru proti nujnosti predloga o korespondenčnem uradu pravi, da resno ni mogoče z njim debatirati. (Tavčar: »Z Vami pa!«) Misel dr. Tavčarjevega govora je bila: Dr. Susteršič ima prav itd., a nisem za to, ker take prikazni, kakor dr. Susteršič, Schweitzer in Suklje motijo moje spanje in motijo moje fine živce, ki so vajeni le dotika s finimi ekscentricami z baronom Heinom, Svegljem i. t. d. (Veselost. Tavčar: Zelo duhovito!) To pa me ne ovira, da ne bi popravljal dejanskih neresnic. Meni je popolnoma vse eno, kako dr. Tavčar opraviči svoje postopanje proti svojim somišljenikom, protestirati pa moram, da rabi za to neresnico v stvari, katero obsoja vsa slovenska javnost. („Dobro!“ klici).

Dr. Tavčar psuje. — Krepak odgovor Tavčarju.

Dr. Susteršič pravi, kako je povedal Tavčar neresnico o posl. Pogačniku. (Dr. Tavčar: Je res!)

Susteršič: Bo dolgo časa trajalo, da se bo dr. Tavčar navadil resnico govoriti!

Dr. Tavčar Susteršiču: »Lažnjivec!«

Dr. Susteršič: Če je kdo lažnjivec v tej zbornici, ste Vi, ki od laži živite!

Dr. Tavčar vpije dalje na dr. Susteršiča: »Lažnjivec!«

Dr. Susteršič razburjen plane k dr. Tavčarju in vpije nad njim: Vam bom dokazal ne ene laži, ampak cele kope laži. Katoliško narodni poslanci planejo k Tavčarju. Dr. Susteršič pokaže Tavčarju pest pod nos, vrže neki papir proti njemu in kliče na dr. Tavčarja: ki stoji od jeze ves drn pri svojem sedežu: Ta človek živi od laži! Lagal se je, da sem bil nemški burš! Ta nemškutar! To je izdajalec, to je slovenski Iškarijot!

Galerija demonstrira za dr. Susteršiča in kliče »Živio dr. Susteršič! Posebno, ko je dr. Susteršič zaklical Tavčarju »Nemškutar!«, je med liberalnimi dijaštvom na galeriji nastal vihar odobravanja! Na galeriji je neki liberalec zaklical »Živindra!«, a bi bil skoro tepen. Velikanski vris, v katerem ni mogoče razumeti nadaljnjih besedi.

Ven z izdajalci!

Liberalni poslanci kličejo: »Pojdimo ven!« in odhajajo iz dvorane. Katoliško narodni poslanci jim kličejo: »Ven z izdajalci!« »Ven s kazinotom Tavčarjem!« — Galerija kliče: »Ven z Iškarijoti, ven z izdajalci! Proč z nemškutarji! Proč z nemškutarji! Živio Susteršič!« Ti klici uduše vse druge klice. Pire nekaj pleše okoli dr. Susteršiča. Dr.

Susteršič Pirou: »Pojdi, kroti!« Veselost. Piro se izgubi v osadje.

Deželni glavar sejo zaključil. Galerije reditelji izpraznjujejo.

Nesramnost nemškega grofa.

Po seji je dr. Susteršič še skozi hodnik. Tam je stal grof Barbo, ki je govoril z dr. Tavčarjem. Ko je dr. Susteršič prišel mimo, sta se ravno razšla. Dr. Tavčar, idoč mimo dr. Susteršiča, zagodraja neko grožnjo, nakar mu dr. Susteršič zakliče: »Pojdite, takih otrok se bom bal!« Ko gre dr. Susteršič mimo grofa Barbota, zavpije Barbo proti Susteršiču: »So ein roher Kerl!« Susteršič se obrne takoj proti Barbotu in ga postavi na odgovor, nakar mu Barbo obrne hrbet. Dr. Susteršič nato: »Kaj se vtikate vmes! Vi ste grof? Smrkaveste!« Barbo skoči z dvignjeno pestjo proti dr. Susteršiču. Susteršič, ki je imel svojo torbo za akte seboj, zamahne s torbo. Demšar dvigne roko vmes, v istem hipu pa upade grofu nogum ter se strahopetno umakne. Baron Lichtenberg priskoči z dvignjenimi pestmi, nakar dr. Susteršič zopet zamahne s torbo. Baron Lichtenberg je pri umikanju posnemal grofa Barbota. Baron Schweigel prileti mirit svoje pristaše in se obrne naposled do dr. Susteršiča. Dr. Susteršič: »Kar je grof Barbo iskal, je našel! Kaj se je pa vtikal vmes. Jaz mu nisem nič hotel! Kdor me bo provocoiral, ta bo skupil!«

Prihodnja seja

bo baje prihodnji torek.

Rusko-japonska vojska.

Kuropatkin Grippenbergu.

Kuropatkin je brzeljavil Grippenbergu: »Ko je došla sem vest, da bodele Vi imenovani za poveljnika armade, sem takoj poslal do Vas posebnega sla z listinami in popisi, ki bi Vam utegnili služiti. Zdaj, ko ste imenovani, se tega radujem in upam, da bom mogel z Vami prijateljsko delovati v korist Rusije in za našo stvar. Rad se spominjam Vaše službe v Turkestanu, kjer ste mi bili učitelj v vojnih vednostih.«

Vojska v Mandžuriji.

London, 6. oktobra. »Standard« poroča, da se razteza ruska fronta od desnega brega reke Hun do Fulina. Čete delajo okope in strelske järke. Levo rusko krilo stoji 8 km od fronte desnega japonskega krila in 50 km severovzhodno od Ljaojana. Vršilo se je že več prask med sovražnimi konjeniki.

London, 6. oktobra. Najskerajnejše japonske predstraže se gibljejo 5 km pred lastno fronto ter se večkrat spoprimejo z Rusi. Vaznih dogodkov še ni bilo. »Daily Chronicle« poroča, da so se ruske konjeniške straže umaknile več kilometrov ter pustile pred seboj le male patrulje.

Pariz, 6. oktobra. Iz Mukdena poročajo, da je došel tja namestnik Aleksejev, da se pogovori s Kuropatkinom. Japonci organizirajo v Mongoliji in obmejnih krajih zahodno od Mukdena številne hunhuške tolpe, ki stoje pod japonskim vodstvom ter so določene, razdreti železnico ter zavirati s tem Ruse pri oskrbovanju z živili.

Peterburg, 6. oktobra. Dopisnik lista »Birževija Vjedomosti« poroča iz Mukdena: Soditi po pripravah za obrambo, Kuropatkin ne misli pustiti Mukdena. Za celo armado so sezidane hišice iz prsti, ki so gorke in prav udobne. Vsak dan prihajajo v Mukden japonski jezdeci, ki jih je zajel gen. Miščenko. Posebno važnih dogodkov ni.

Bramba Port Arturja.

Peterburg, 5. oktobra. Vsi japonski naskoki na Port Artur od 19. do 26. septembra so bili odbiti. Rusi so se umaknili le iz nekaterih pozicij, ki so pa popolnoma razdelane in katerih tudi Japonci niso mogli zasesti vsled hudega ognja sosednih utrd. Boj se bije z veliko ljutostjo. Pri naskoku na reduto Pagoda je bila uničena skoro cela 9. japonska divizija. Trupla so ležala kar kupoma. Ruska armada obdružuje brambovce v Port Arturju. Duša brambe je general Steselj, ki ga podpirata generala Fock in Kondratenko. Bivši mestni glavar v Daljnem, Saharov, se odlikuje prav posebno v ženijski stroki. Ko se je 4. divizija gen. Focka umaknila z Velikega hriba, ki ga je dva meseca branila proti trem japonskim divizijam, jo je pustil Steselj med sovražnim ognjem v paradi korakati mimo. Živil je še dosti. Trdnjava vzdrži še dolgo obleganje. Od 19. do 26. septembra so Japonci izgubili 10.000 mož.

London, 6. oktobra. Kakor poroča »Daily Telegraph« iz Cifu, kažejo tu del listka v kitajskem jeziku s Stesljevimi podpisom, ki slove, da je bil 25. sept. pred Port Arturjem mir. Japonci so zopet prosili za premirje, da bi lahko pokopali mrtlice, a je Steselj odklonil njihovo zahtevo. Po drugih poročilih so Japonci dne 24. in 25. septembra zopet poskusili z napadi na Vel. hrib, a so jih Rusi odbili. S težkimi izgubami so tudi Japonci odbili izpad ruske portarturske posadke.

Cifu, 6. oktobra. Japonci sanikavajo resničnost ruskih poročil o japonskih izgubah pri Port Arturju. Veljubi temu, da je bil zadnji naskok odbit, bo trdnjava vendarle padla, ker ni upati pomoči, četudi Kuropatkin pobije Ojamo.

Baltiško brodogje.

Pariz, 6. oktobra. Mnogo tukajšnjih listov dementira vest o odstopu mornar. ministra Avellana. Termin za odhod baltiškega brodogja še ni določen. Na vsak način ga skrivajo. Potovanje carja Nikolaja v Reval se je odgodilo.

Peterburg, 6. okt. Na oklopni križarici »Oleg« se je pri stroju pokvaril cilindri in sedaj ladjo popravljajo. Tudi ladjo »Orel« popravljajo. Obe ladji bosta do 13. t. m. popravljene. Baltiško brodogje bo odplulo, ko dobi strelivo.

Ruske vojne ladje v avstralskih vodah.

Brisbane, 6. okt. Tu se poroča, da križata dve ruski vojni ladji v vodah okrog Thursday otokov na severni avstralski obali.

Brodogje džunk.

Tokio, 6. oktobra. Japonsko brodogje pred Port Arturjem je zaplenilo neko džunko na potu v Port Artur. Džunka je bila naložena z živili. Japonci so poizvedeli, da se je ustanovilo posebno brodogje, ki obstoji iz približno 80 džunk. To brodogje preskrbuje Port Artur s svežim živžem. Vključuje čučenosti japonskega brodogja džunko prederejo japonsko blokado in pridejo ponoči v portartursko pristanišče.

Vzhodno kitajska železnica.

Peterburg, 6. okt. »Nov. Vremja« je pooblašena, dementirati pariško vest, da se ruski poslanik v Pekinu pogaja s princem Činom o prodaji vzhodno-kitajske železnice.

Kako so razdeljene japonske vojne moči?

Berolin, 6. oktobra. Iz Mukdena poroča »Lokal Anzeiger«: General Kuropatkin je izrazil odločen sklep, da izrabi sedanji letni čas. Vse kaže na bodoči »revanche za Ljaojan«. Castniki in vojaki upajo, da je minila perijoda umikanja ter prišel čas, ko bo treba sovražnika zgrabiti. Ja-

ponci so za 27. septembra nameravali napad v treh kolonah. Ko so pa uvideli rusko premoč, so opustili ofenzivo. Japonska armada je sedaj razdeljena sledeče: General Nogi ima pred Port Arturjem 1., 8., 9. in 11. divizijo, ter 1. in 11. rezervno brigado, skupaj 52 bataljonov, 9 eskadronov, 132 poljskih in 450 obležnih topov. Kuroki ima 76 bataljonov, 18 eskadronov in 278 topov. Oku ima 60 bataljonov, 26 eskadronov in 252 topov. Nodzu 32 bataljonov, 5 eskadronov ter 84 topov. Vsa armada pod poveljstvom maršala Ojame šteje okroglo 144.000 pušk, 6500 sabelj in 648 topov. Skupaj imajo Japonci 13 divizij in 11 rezervnih brigad v Mandžuriji in 1 rezervno brigado na Koreji.

Ruski rezervniki oproščeni vojne službe.

Peterburg, 5. okt. Med tem, ko morajo na Japoncem pod orožje celo oni, ki so že doslužili svoja rezervna leta, so v Rusiji sedaj vsled carskega dekreta oproščeni od vojne službe vsi oni rezervniki iz razredov 1887, 1888 in 1889, ki so oženjeni ter imajo več kot tri otroke.

Položaj v Mukdenu.

Kokoš, ki je stala v Mukdenu poprej 15 vinarjev, stane sedaj 4 krone, ravno toliko stane posodica mleka; za malo posodo mesa je treba dati 10 do 27 kron. Iz cele okolice kar dero prebivalci v Mukden. Ti reveži so večinoma brez vseh sredstev, ker so morali zapustiti svoje najdražje, kočico in žitno polje, kar bo pa vse uničeno. Sedaj je v Mukdenu že 3500 ljudi, ki nimajo kaj jesti. Odbor „Rdečega križa“, pomnožen s kitajskimi uradniki, se posvetuje, kako jih preživiti.

Mnogo jih beži pa dalje v vzhodno Mandžurijo, v neprodirne gozdove, kjer so za časa bokserskega vetanka našli tudi kristjani svoje pribežališče ter so se živili z divjimi jagodami.

Zasedanje deželni zborov.

Istrski deželni zbor, dne 5. oktobra. Ko so bile priobčene dole vloga, je bil preditan predlog poslanca Andrejčiča in tovarišev, s katerim se pozivlja deželni odbor, naj stopi v zvezo z vlado glede povrnitve stroškov, ki jih imajo občine radi poslova prenešenega delokroga. Nadalje je bil preditan predlog poslanca Bennatija in tovarišev, s katerim se protestuje proti ustanovi italijanske pravne fakultete v Inostu in v katerem se istodobno zahteva ustanovitev italijanskega vseučilišča v Trstu. O obeh predlogih se bo razpravljalo v eni bodočih sej. Došlo so štiri interpelacije naslovljene na vlado, in sicer dve poslanca Andrejčiča in tovarišev glede spopolnitve učiteljskih mest od strani okrajnega šolskega sveta v Lošnju in glede ustanovitve hrv. šol na Čresu in Lošnju; potem glede odmerjenja pristojbine za mašno ustanovo Mihalj. Sprejete so bile v drugem in tretjem čitanju zakonske osnove glede uravnave konkurence deželne fonda in občin z ozirom na stroške glede malarije v Istri. Po rešitvi prošnje za podpore, ki so bile na dnevnem redu, je bila seja zaključena. — Prihodnja seja bo v soboto dopoldne.

V večerajšnji seji štajerskega deželne zbor so bili izvoljeni v narodno gospodarski odesk sledeči poslanci: grof Lamberg, grof Kottulinsky, baron Kellersperg, dr. Kokoschinegg, Hauthmann Pengg, Erber, Pfirmer, Wals, Dietrich, Wagner, Schoisswohl, dr. Ploj, Rožkar in baron Lokitsansky. Po predlogu poslanca Stokerja so sklenili, da bodo seje narodnogospodarskega odeska javne. Poslanec Žičkar je utemeljeval predlog o podporah. Meseca aprila in majnika t. l. je toča pobila posestnikom vsevniškem okraju poljske pridelke. Osobito grozno je gospodarila toča na Blanci, v Zabukovju, Brezjah, Mrčnem selu, Veterniku. V nekaterih krajih je povodenj iz vinogradov odnesla vso rodovitno zemljo. Poškodovana so bila drevesa, in kmetovalci so morali pokositi nezrelo žito. Mnogo vinogradov je za dobo več let popolnoma uničenih. Predlaga, da naj se oškodovanim posestnikom nakloni izdatna deželna podpora. Predlog se nakaže finančnemu odesku. Poslanec Resel utemeljuje predlog o spremembi deželne volivnega reda po našelih splošne, enake in direktne volivne pravice. Njegov predlog, da naj zbornica izvoli v ta namen iz 15 poslancev obstoječi politični odesk, je zbornica odklonila z 32 proti 26 glasovom. Za predlog so glasovali poslanci krščanske ljudske stranke, soc. demokratije, bauernbundovci in Slovenci. Poslanec Schacherl predlaga izpremembo deželne volivnega reda, da se prepreči zlorabe pri volitvah. Sveda je tudi ta židovski socialni demokrat napadal »rno nevarnost«. Njegov predlog, da naj se v svrhu izpremembe deželne volivnega reda

izvoli poseben politični odesk, je bil soglasno odobren. Poslanec Hagenhofer je utemeljeval predlog, da naj se do 1. julija sgradi železniška proga Hartberg Friedberg. Predlog so nakazali železniškemu odesku. Nato so sledili razni manjši predlogi in interpelacije. Poslanec Rožkar zahteva slovensko ljudsko šolo v Trbovljah. Poslanec Kočevar interpelira zaradi zakasnelega izplačevanja odškodnin za vled bolezni pobite živine, poslanec dr. Dečko pa, da naj se cesta pri Vitanjih uvrsti med deželne ceste I razreda.

V večerajšnji seji koroškega deželne zbor je poslanec dr. Steinwender interpeliral dež. predsednika, da naj pospeši sklicanje enake, ki bo proučevala pri Zgornjem Dravogradu vodne razmere. Več samostojnih predlogov so vložili poslanci dr. Steinwender, Kirschner in Wieser. Poslanec Hinterhuber je poročal o upravi dovoznih cest k železnišnim postajam. Predlaga, da naj se za vzdrževanje teh cest dovoli 3300 kron in za zgradbo novih cest k postajam karavanske železnice tudi 19.748 kron. Predlog obvelja. Za uredbo potokov v Mlinski dolini se dovoli na predlog poslanca Kotza 1000 kron.

Ob otvoritvi dalmatinskega deželne zbor je bila večeraj v Zadru slovesna služba božja, h kateri je prišel namestnik Handel z deželnimi uradniki, a k službi božji ni bilo nobenega poslanca. Prejtnji večer je bilo skupno posvetovanje vseh dalmatinskih deželnih poslancev. Posvetovali so se do 11. ure zvečer. Sklenili so v deželnem zboru izjaviti, da deželni zbor ne bo zboroval, dokler bo Handel namestnik v Dalmaciji. Pred namestnikovim govorom pa zapuste vsi poslanci zbornico. Nadalje so sklenili, da se bo v slučaju, če bo razpuščen deželni zbor, skrbelo za to, da obdrže vsi sedanji poslanci svoje mandate. Ko je dalmatinski deželni glavar otvoril sejo, je v hrvaškem in italijanskem jeziku izjavil poslanec dr. Cingria star, dasi je protestiral glavar, da so bili po namestniku razžaljeni vsi poslanci, vsled česar se poslanci toliko časa ne udeležijo deželnozbornskih razprav, dokler bo Handel namestnik v Dalmaciji. V tem trenutku je namestnik zapustil s svojim spremstvom dvorano, dvorni svetnik Nardelli je pa glavarju izročil dopis, s katerim se v cesarjevem imenu zaključijo deželni zbor. Ko je šel namestnik proti vratom, so klicali poslanci: Ven ž njim!

Nemški poslanci češkega deželne zbor so pred večerajšnjim zvečer sklenili, da bodo obstruirali v dežel. zboru. Češki poslanci so pa sklenili, da ne bodo poizkušali zadušiti obstrukcije Nemcev. V otvoritveni seji večeraj je namestnik grof Coudenhove izražal upanje, da bodo poslanci uvaževali bedo prebivalstva. Vlada upa, da bo prišlo do sporazumljenja v splošno gospodarsko korist prebivalstva. Poslanec nemške ljudske stranke Novak je stavil obstrukcijski predlog, da naj se pregledajo zapisniki o sejah od jeseni l. 1903 nadalje, a je umaknil predlog, ker je deželni viši maršal izjavil, da te točke ni na dnevnem redu seje. Pri predčitju došlih vlog je stavil poslanec Reininger obstrukcijski predlog, da naj se o prošnji nekega poslanca za dopust vrši glasovanje po imenih, kar se je tudi zgodilo. Koncem seje so Mlado in Staročeši podali izjavo, v kateri dolže vlado, da je ona kriva sedanjih žalostnih razmer. Vlada ne dovoli jezikovne enakopravnosti, ne upošteva skupnosti češkega kraljestva, iskorišča šolo v ponemčevanje in uporablja gospodarsko krizo, da bi zadušila opozicijo. Vlada preprečuje vsako zblizanje. Češki poslanci so bili vedno pripravljeni za mir, a pravice kraljestva in češkega naroda so jim predragocene, da bi jih izdali. Poslanci bodo proti sedanjim vladi nadaljevali boj toliko časa, da dosežejo Cshi svoje pravice.

Slovanski obstrukcijski odbor.

Kakor poroča „Konservative Korrespondenz“, se bo pokončanem deželnozbornem zasedanju vršilo na Dunaju skupno posvetovanje parlamentarnih komisij državnozbornskega mladočeškega kluba in slovanskega centra, ki sta v zadnjem zasedanju državnega zbora sestavili skupen obstrukcijski odbor. V tem zmišlu se glase pisma, ki jih je dr. Pašek v zadnjem času poslal voditeljem slovanskega centra.

Obmejna straža na rusko-avstrijski meji

je znatno pomnožena. Iz Varšave poročajo, da je promet v Galicijo iz Rusije na ruskih stražnicah jako ostro nadzorovan.

Razžaljeni Stojalovski.

Poslanec Stojalovski je v Tešinu vložil proti deželnozbornemu svetniku Andresu zanimivo tožbo zaradi razžaljenja časti. Stojalovski je namreč v neki tiskovni pravdi med govorom svojega zagovornika

parkrat plunil na tla. Predsednik sodnega dvora, Andres, je zato ukazal sodniškemu slugi, da naj prinese zatočencu pljuvalnik. Vsled tega je zavladala med poslušavci velika veselost. Stojalovski je bil vsled tega razžaljen in je tožil zaradi razžaljenja časti predsednika. Razprava o tej tožbi bo pri okrajnem sodišču v Moravski Ostravi.

Herold in Körber.

Poslanec Harold je v „Nar. L.“ objavil na Körberia odprto pismo, v katerem izjavlja, da Cshi ne zahtevajo ničesar drugoga, kakor da se izpelje v ustavi zagotovljeni jezikovni zakon ter da bo češki jezik v šoli in v uradih enakopraven z nemškim jezikom.

Roosevelt in mirovna konferenca.

Berolinski „Lokalanzeiger“ poroča iz Londona: V Vašingtonu so mnenja, da so velevalisti odklonile skoraj soglasno Rooseveltov predlog o mirovni konferenci, ker je sedaj zanjo neugoden čas. Prepričani so, da Rooseveltov predlog ne bo izvršen. Dmokratje so mnenja, da Roosevelt sploh ni resno mislil na mirovno konferenco, a hotel se je pred svetom ravno sedaj pravi volitvi pokazati velikega prijatelja mira.

Po petindvajsetih letih.

Danes je petindvajset let, odkar so Cshi zopet vstopili v državni zbor. Prej se Cshi niso hoteli udeleževati državnozbornskih zasedanj. Takratna nemškoliberalna večina državnega zbora pod vodstvom Herbsta, Giskre in Sturmja je ugovarjala okupaciji Bosne. Menili so, da so neomejeni gospodari v državi in da tako tudi ostane. A ker so vstopili Cshi v državni zbor, so se jim izjalovili njihovi načrti. Dasi v Avstriji še ni popolnoma izpeljana narodna enakopravnost, moramo vsekakor priznati, da so se v zadnjih 25 letih dokaj izboljšale razmere Slovanom v korist.

Zadeva barona Handla.

Iz Zadra poročajo, da je uradni list priobčil odlok ministra za notranje stvari, ki naznanja izid preiskave proti namestniku Handlu. Minister izjavlja, da je Handl rekel, da pri konkretnem sumu sklicevanje na častno besedo ne oprosti osumljenega od suma.

Slovanske vzporednice v Sleziji.

Iz Dunaja poročajo, da kakor trde dobro poučeni krogi, vlada ne namerava ustanovitve samostojnih slovanskih učiteljskih.

25letnica

zveze Avstrije z Nemščino se danes. Zveza je bila sklenjena 7. okt. 1879. l. in teži še danes slovanske narode v Avstriji.

Vabilo nemškega cesarja.

Rim. Tu govorijo, da je nemški cesar Viljem povabil italijanskega kralja Viktora Emanuela na ženitnino svojega sina.

Štajerske novice.

Š Iz štajerskega deželne zbor. Interpelacija poslanca dr. Ivana Dečka in tovarišev na Njega ekselenco o kr. namestnika kot predsednika dežel. šolskega sveta: Časopis „Arbeiterwille“ z dne 4. septembra 1904, št. 202, je prijavil pod napisom: „Deželni šolski svet kot podpiratelj hmelnarje“ naslednjo vest: „Meseca avgusta tega leta so prešla nekega lepega dne nekatera šolska vodstva v slovenjebistriškem okraju potom okrajnega šolskega sveta brzojavni ukaz, šole skozi teden dni zapreti, ta teden pa nadomestiti s prikrajšanjem počitnic, počenih v sredi meseca septembra. In zakaj to? Ker je neki gospod Stiger v svojem in v imenu nekega gospoda Hellmerja, katera oba imata nekoliko malih hmelnjšč pri Slov. Bistrici, zahtevalo to pri deželnem šolskem svetu zato, da bi porabili šolske otroke pri tganju hmelnja.“ Ker c. kr. deželni šolski svet teh navedenih trditev ni popravil, važnost tega slučaja pa bi tak popravek toliko bolj zahtevala, ko se manj važne časnike vesti, ako niso istinite ali pa pretirane, popravlja, ker se torej iz tega, da se je popravek opustil, mora sklepati, da je vest, prinesena od časopisa „Arbeiterwille“, resnična, da se je pa s tem potrdil dogodilaj, kateri bi zadrževal proti zasebnim osebam ustrežljivost šolske oblasti za nedopustljivo zlorabo šole in šolskih otrok v namen, da se ugoti bolnemu in abnormalnemu pohlepu po dobičku. Stavimo vprašanje: 1. Ali je vsebina imenovane časnikove vesti resnična? 2. Ali je res, da se je ta ukaz deželne šolskega sveta izdal, ne da bi se zaslili o tem pristojni okrajni šolski svet in dotična krajna šolska sveta? 3. Ali je nadalje istina, da je ta ukaz bil izdan tudi za šole v Črešnjevju in Laporju, akoravno v teh šolskih občinah sploh hmelnjšč ni, da pa se je po naknadnem ugovarjanju krajnih šolskih svetov v Črešnjevju in Laporju, ukaz, da se morajo te hmelnjščne počitnice nadomestiti, zopet preklical, valed česar se je šolska doba tamkaj za osem dni skrdila, samo zato, da je bilo omenjenemu g. Stigerju in

njegovim hmelnjarjem mogoče, šolske otroke porabiti za delavce po nizki ceni? 4. Ali temelji na resnici, da so se omenjene osebe poslužile kmetijske podružnice s'ovenjebistriške ter centralnega odbora c. kr. kmetijske družbe zato, da bi dosegle tak ukaz, kakršen se še dosedaj za odločno hmelnjsko okrožje za Savinjsko dolino ni izdal? — Gradec, dne 5. vinotoka 1904. — Dr. Ivan Dečko. — Dr. Fr. Jurtela — Dr. Miroslav Ploj — Fr. Robič. — Ferd. Rož. — Janez Rožkar. — Jože Žičkar. — Fr. Vošnjak.

Š Radi poverjenja denarja so aretirali rodbino Curhalek iz Mosteca pri Brežicah. O aretiranih so bili že Jožef, Jožeta in Marija Curhalek radi poverjenja denarja obsojeni.

Š Odlikovan Slovenec. Adolf Kolman, finančni nadstnik na Visokem v Bosni, doma na Planini, je dobil od deželne vlade laskavo izpričevalo za krepko in zvesto postopanje povodom požara neke hiše, iz katere je rešil več oseb.

Š „Društvo slovanskih odvetniških in notarskih uradnikov s sedežem v Celju“ bo imelo svoj VIII. redni občni zbor v nedeljo, dne 6. listopada t. l., popoldne ob 1. uri v mali dvorani v „Narodnem domu“. Ako ob 1. uri zbor ne bo sklepčen, vrši se isti dve uri pozneje pri vsakem številu navzočih članov po sledečem dnevnem redu: 1. Pozdrav predsednika; 2. odobrenje zapisnika zadnjega občnega zborovanja; 3. poročilo društvenega vodstva: a) tajnika, b) blagajnika; 4. poročilo računskih pregledovalcev; 5. volitev odbora; 6. raznoterosti. — Samostojni predlogi se morajo naznaniti vsaj osem dni pred občnim zborom društvenemu vodstvu (§ 25. dr. pr.). Ob 8. uri zvečer bo v prid društva v veliki dvorani v „Narodnem domu“ obilajni koncert.

Š Iz Maribora. V nedeljo, 2. t. mes., se je vršila tu slavnost cesarjevega godu, katero je priredilo gospejno društvo. Govoril je č. g. dr. Anton Medved. Udeležba je bila dobra — Tombolo s koncertom prireda v nedeljo v „Narodnem domu“ v korist dijaške kuhinje.

Koroške novice.

k Umrl je v Celovcu enatni predsednik dr. Franc baron Mylius, star 78 let.

k Nemški narodni kolek so ustanovili koroški Nemci.

k Šhod uradnikov južne železnice bo letos dne 9. t. m. v Beljaku. Na dnevnem redu je samo ena točka: Atoija za zboljšanje plače.

k Duhovske zadeve Za provizorja župnije Gosposveta je imenovan gospod kanonik Fr. Virnik. Za kapiteljskega oskrbnika pa č. g. dekan H. Angerer. — Dekanija Gosposveta je razpisana do dne 9. novembra. — Gospod Mat. Perč je imenovan za provizorja v Vovbrah.

k Vlom v cerkev. V Vrbi je ponoči od 29. na 30. septembra neki tat vlomil v tamonjšo podružnično cerkev. Ukradel je dva keliha v vrednosti 100 kron. Hotel je izprazniti tudi nabiralnike, a se mu ni posrečilo.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. oktobra.

Dr. Tavčar jo je v današnji seji skupil. Mož je doslej mislil, da mora vsakdo mirno prenašati njegov terorizem, njegove laži in psovke. Tisti časi so minuli. V današnji seji se je pokazalo, da imajo kat. narodni poslanci resen namen, streti ta terorizem. On je danes zopet lagal in je najprej rabil psovko „lažnjivec“! Zdi se nam, da je vodja kranjskih nemškutarjev, katerega list dan na dan prinaša laži, nalašč provociral, da bi preprečil nadaljnjo pravico proti našim narodnim sovražnikom in da bi prikriil nadaljnji razvoj svojega narodnega izdajstva pred javnostjo. A ni še vseh dni konec. Ze sedaj ga obsoja slovenska javnost, v kateri dostojnih in poštenih ljudi nima več za seboj.

Klub katoliško-narodnih poslancev se je posvetoval o dogodkih v današnji seji. Soglasno se je konstatiralo, da dr. Susteršič ni rabil prav nobenega neparlamentarnega izraza, dokler mu ni dr. Tavčar zaklical psovke „lažnjivec“. Ravno tako se mora javno pribiti, da nobeden katoliško narodnih poslancev ni niti z eno besedo žalil nobenega člana veleposestniškega kluba, in da je torej brez vsacega povoda grof Barbo v kuloarju nad dr. Susteršičem zaklical: „So ein roher Kerl.“ Klub je vsled tega soglasno sklenil, da pretrga vsak njegov član vsako osebo obsevanje z dr. Tavčarjem in grofom Barbom. Klub tudi soglasno izjavlja, da odklanja vsako odgovornost za dogodke

v današnji seji in zavrača vse posledice na tiste, kateri s prvotnimi izjavljajo. — Slovensko ljudstvo bo gotovo znalo varovati čast svojih poslancev. Dr. Tavčar in grof Barbo naj nosita sama posledice svojega postopanja. Zadnja beseda še ni izgovorjena. Govorili so poslanci, a govorilo bo tudi ljudstvo, in če to Tavčarju in Barbotu ne bo všeč, naj si sama pripišeta!

Volilna reforma in nemško-liberalna večina. Seja ustavnega odseka, ki se ima baviti z volilno reformo, je bila namenoma sklicana šele po današnji seji. Mi smo takoj povedali, da so storili to liberalci le vsled tega, ker hočejo staro igro nadaljevati. In danes je načelnik ustavnega odseka dr. Schöppel sejo — preklical. Tako obstruirajo liberalci volilno reformo in ž njo ves deželni zbor. V zbornici psujejo, v odsekih pa odbijajo najvažnejše stvari. A katoliško-narodni poslanci bodo znali obračunati s takim postopanjem.

Baron Lichtenberg. Dodatno k našim poročilom se nam še poroča, da je baron Lichtenberg v hodniku deželnega zbora dr. Sušteršiču zaklical tudi besedo »Schwein«! To je res! Lepo obnašanje od cesarja imenovanega namestnika dež. glavarja! Menda je govoril baron Lichtenberg sam s seboj, ako je mislil na svoje dekle. To pa že danes povemo temu »plemenitemu« baronu, da v tem deželnem zboru on ne bo nikdar več predsedoval!

Baron Hein potem korespondenčnega urada še vedno ni uradno popravi nerazsodnega poročanja o dogodkih pred kazino! Tako se vzdržuje v javnosti napačna sodbina o Slovenih!

Kaj korespondenčni urad ne poroča! Na Jesenicah se je zgodil od nemške strani pobalinski napad na Slovence. Uradnik industrijske družbe, podložnik Luckmannov, je pobil slovenskega dijaka Pretnarja na tla. O tem smo dobili s Jesenic tole poročilo: Slovenski visokošolec Pretnar je bil pretekli tork na prehodu z učiteljem Fabincem. Pri prehodu čez železnico sta ga čakala dva Nemci, ki sta, ker sama Pretnarja nista poznala, najela tretjega človeka, da ga jima je pokazal. Ko je šel Pretnar mimo, skočil je inženir Enders, ki je menda celo rezervni častnik, proti njemu, udaril ga s pestjo za vrat ter ga pobil na tla. — O tem pa uradni korespondenčni urad molči. Sedaj pa pomislimo, kako so bili gospodje v tukajšnji deželni palači gostobesedni glede Malitche in kaka bi bila poročila, če bi se kaj takega na Jesenicah zgodilo kakemu Nemcu!

Učiteljske plače na Kranjskem in deželne finance. Pod tem naslovom je g. državni poslanec, dvorni svetnik Suklje, napisal za naš list vrsto zanimivih člankov, ki so vzbudili občno pozornost. Da ustrezno izraženim željam, oskrbeli smo po natis teh člankov, ki se dobé v lični knjižnici po 40 vinarjev v našem upr. zvištvu.

Ljudska pesmarica, o kateri smo poročali, da je ravnokar izšla, je prav posebno primerna za Marijino družbo in sploh za mladinske zveze, ki imajo priliko, vezbati se pri svojih shodih v skupnem petju. Najbolj pa bo vstregla častivcem presv. Rešnjega Telesa, katerim daje v roke dolgo zaželjeni pomoček za petje pri molitvenih urah. Zanje je sestavljeno pregledno kazalo primernih pesmi za posamezne ure. Torej člani Marijinih družb in častivci presv. Rešnjega Telesa, sezite po tej zbirki! Naročajte skupno, ker se je družbam, ki narode skupaj vsaj deset izvodov in plačajo naprej, **cena silno znižala**, tako da stane: mehko vezana 48 vin., v platno vezana 80 vin., v šagrin-platnu z zlato obrezo 1 K 12 v. Posamezno naročeni snopiči pa stanejo: mehko vezana 60 v., v platno vezana 1 K, v šagrin-platnu z zlato obrezo 1 K 40 vin. Po pošti 10 vin. več. Naroda in dobiva se ljudska pesmarica v prodajalnici »Katoliškega tiskovnega društva« v Ljubljani.

Konkursnega izpita se udeležujejo naslednji št. gospodje in sicer delajo prvo polovico izpita: Jakob Benedičič, Pe-

ter Jane, Blaž Rebolj, Leonard Zupan, Jakob Žust. Drugo polovico konkurznega izpita delajo: Anton Golč, Peter Koprivec, Josip Koblar, Janez Kramar, Andrej Lavrič, Janez Mihelič, Francišek Pavlič, Francišek Zupančič.

Policijski nadzornik — agent provocateur. »Neue Freie Presse« piše: Pred nekaj meseci je policijski nadzornik Grandi pregovoril iz Trsta pregnanega Ceccada, naj pride nazaj in vlomi v neko privatno stanovanje. Grandi je »zasočil« Ceccada ter ga aretirati. Pri obravnavi je Ceccada priznaval, da je bil zapeljan; toda Grandi je kot priča tajil. Ko je pa sum vedno bolj letel nanj, je prišel na zatožno klop vsled napačnega pričevanja, a je bil oproščen. Državno pravdnistivo je vložilo pritožbo na najvišji sodni dvor, kjer je bil pa Grandi obsojen na 1 mesec težke ječe. — Pripomnimo samo to: Javna tajnost je, da se je in se bode najbrže tudi v bodoče pri tržaškem policijskem ravnateljstvu poslovalo v smislu trojice Busicha, agenta Grandija in Petronia. To vé ves Trst, samo osrednja vlada tega ne vé...

Napad na fante iz Most. V noči na 1. avgusta t. l. popivalo je več fantov iz Hrušice, med njimi: Jakob Dežman, posestnika sin, potem zidarji Tone Korošec, Miha Brajer in Miha Pezdri, slednji zaradi uboja že s 7 letno ječo kaznovan, dalje zidarja Jakob Pavčič in Miha Janežič v Žoržovi gostilni v Štepanji vasi. Po polnoči je prišlo tudi tja kakih 12 fantov iz Most. Nasprotni stranki jeli sta se pisano gledati, prišlo je do prepira. Ko so fantje iz Most okoli treh zjutraj skupno ostavili krčmo, čuli so se že klicati: »Auf, hura!« in takoj na to so se zagnali Hruščani z vzdignjenimi kolmi za njimi. Moščani so se spustili v beg, le France Koprivec je bil tako nesrečen, da so ga obdolženci dohiteli, ga pobili na tla in na to še z nožmi in koli na tleh ležečega obdelavali. Po pričah je bilo dokazano, da je bil napad dogovorjen, Brajer se je še celo po napadu hvalil, da je enega dobro udaril, pa tudi drugi obdolženci niso mogli udeležbe pri tepežu tajiti. Sodišče je obsodilo Brajarja na 16, Dežmana in Pezdrija vsacega na 15, Pavčiča na pet mesecev in Korošeca na štiri mesece težke ječe.

Papir se je podražil za 10 odstotkov.

Poštne vesti. Brzojavno službo nameravajo upeljati pri poštne uradu v Zaticini. Vas Češnjice v kamniškem okraju dobi poštne nabiralnik.

Skupščina zdravniških zbornic se vrši v Solnogradu.

O tržaškem šolskem vprašanju razpravlja danes upravno sodišče.

Zastrupil se je v Trstu 22 letni Josip Plitnik.

Družbi sv. Cirila in Metoda prihajajo naročila za le samo »sto komadov« narodnega kolkas. Tem željam radi večjih poštinih stroškov, nego bi bil dohodek, ne moremo vstresati. Najmanjša odpokliljatev je 300 kom.

Goriški deželni zbor. Včerajšnja seja je pričela z dolgo poslovno debato o predlogu poslancev dr. Tuma, češ naj se dopusti takoj utemeljevanje samostojnih predlogov poslancev. Ta predlog je bil izročen končno zakonskemu odseku. Na to je dež. zbor določil 5000 K za vladno škodo proti malariji ter je v tretjem čitanju sprejel zakonski načrt glede pobiranja deželne pristojbine na pivu. Dr. Tuma je interpeliral vlado radi preziranja slovenskega prebivalstva v tržaškem in korminskem sodnem okraju; radi raznih nedostatkov pri davkarjih in slabega stanja državnih cest. Pri hodnja seja bo v soboto.

Slovenci na Dunaju. Vapored zabavnega večera slov. katol. izobraž. društva »Straža« na Dunaju, ki bo prihodnji nedeljo, 9. t. m., v dvorani »Florasale« XII. Wilhelmstrasse 22, je naslednji: 1. »Solza« — Witt — poje kvartet slov. katol. akad. društva »Danice«. 2. »Nezakonska mati« — Vilhar — poje tenor solo gosp. stud. phil. Adolf Robida, na klavirju spremlja gosp. St. P. 3. »Štajerski naseljenci na Turškem ob Bosporu« — predava g. Fr. R. 4. »Vabilo« — Kocijančič — poje zbor »Danice«. 5. »Poročilo o pripravih za Vegovo slavnost na Dunaju«. 6. »Bog in Hrvati« — Vilhar — poje zbor »Danice«. 7. »Narazstanku« — Volarič — poje kvartet »Danice«. Prodajale se bodo tudi vžgalice in narodne znamke družbe »sv. Cirila in Metoda«. Z ozirom na to, da ima »Straža« velike stroške, je bil odbor prisiljen, nastavit malo vstopnino. Člani in njih družine so vstopnine prosti. Nečlani plačajo po 20 vin., z družinami pa po 30 v. vstopnine. — Preplačala se hvaležno sprejemajo! — **Ubogel defraudant** Franc Lange, doma iz Monakovega, je bil za blagajnika v neki večji banki v Monakovem. Opeharil in okradel je omenjeno banko za več tisoč mark in pobegnil. Zasedili so ga v Trstu, ker je

bil policijsko zasledovan. — Izročili ga bodo državni sodniji v Monakovem.

Občinske volitve na Igu »Slovenski Narod«, ki ima izmed vseh časopisov na svetu najmanj treznega moža za glavnega urednika, se jezi, ker je pri občinskih volitvah na Igu propadla njegova stranka in pravi, da so bili katoliško-narodni volivci pijani. Res pa je, da so taki bili njegovi pristaji že pol leta naprej. Dr. Mauringa mora seve »Narod« vedno vtakniti vmes, če bi tudi dr. Mauring bil slušajno v toplicah. Dr. Mauring se ni drugače vtikal v volitve, nego da je rekel volivcem, naj skrbijo, da pridejo v odbor poštini možje. Strastna agitacija je bila le na strani »Narodovcev«, od katerih je bil vsak volivec agitator, seve kolikortko liko osamljen — kajti izanci ne marajo za pristase »Naroda«, ki jih je že tolikokrat psoval. Drugi bomo pa povedali, kaj daje dr. Tavčar od sebe, kadar je vesele volje.

Nepošten trgovski pomočnik. V Trstu so aretirali 35-letnega trgovskega pomočnika Frana Krasna iz Sempasa. Pred časom si je naročil pri nekem trgovcu moko za 850 K, češ, naj mu jo pripeljejo v prodajalnico, ga takoj plača. Moko so mu pripeljali, tudi prodal jo je, a plačal ni nič.

Vinsko trgatve priredijo novo-moški obrtniki v nedeljo zvečer v gostilni »pri Sloru«. Zabava bode zanimiva. Gostje dobro dobi. Dohodek je namenjen v korist onemoglih obrtnikov.

Župniški izpit so naredili v tržaško-koperski škofiji št. gg.: Barbič Mih. kaplan v Bergudu, Gortan Josip, kaplan na Očini; Potrak Josip, kaplan v Rukavcu; Vodička Josip, župni upravitelj v Kršinu in Žigante Ivan, kaplan v Kastvu.

Nadvojvodinja Valerija je povila princa. Mati in otrok sta zdrava.

Ljubljanske novice.

Jenner zopet v Ljubljani. Ljubljanska policija je imela včeraj zopet »svoj dan«. Velik del ljubljanskih policajev je bil prepričan, da je Jenner v Ljubljani. Slučaj je bil tem bolj zanimiv, ker je došla iz Kranja brzojavka, da je Jenner preoblečen v redarstveno obleko! »Policaja Jennerja« so končno res prijeli v Ljubljani. Poleg njega je bil še en tujec. No, pokazalo se je, da aretirani mož zopet ni bil pravi Jenner, ampak pravcati policaj iz Münchenschlaga, ki je gnil nekega »nezadovoljnega Kranjca« po »šub« na Gorjansko. — O! druge strani se nam pa poroča: Včeraj okoli 1. ure popoldne je dobila mestna policija brzojavko od žandarmerije iz Kranja, da se je ob 11. uri dopoldne odpravil od tam oblečen v policijski uniformi človek, ki je identičen z defraudantom Jennerjem. Začela se je prava gonja za policajem. Detektivi in g. kancelist Toplikar so švigali okoli in popraševali po policaju Jennerju. — Siražniški vodja Breznik ga je res dobil na kolodvoru. Smejala se mu je arce od veselja, ko je mislil, da ima Jennerja in zagotovljeno nagrado. O tem je bil Breznik, tembolj prepričan, ker je imel osumiljavec pri sebi Jennerjevo fotografijo! A policaj je bil pravi policaj v osebi Rudolfa Fallanda, kateri je nadstražnik v Münchenschlaga. Ko mu je Breznik pokazal brzojav, se je Falland smejal, da so mu orile solze v oči.

Pevski zbor »Glasbene Matice« ima svoj redni letošnji občni zbor v ponedeljek, dne 10. oktobra, ob 8. uri zvečer v »Glasbeni Matici«. Dnovni red: 1. Ogovor predsednikov. 2. Poročilo tajnikov. 3. Poročilo blagajnikov. 4. Volitev novega odbora. 5. Program za sezijo 1904/05: a) koncerti, b) zabavne prireditve. 6. Razširjen a koncertnega delovanja izven Ljubljane. 7. Ustanovitev konstantnega pevskega fonda. 8. Slučajnosti. — O!bor ujudno vabi vse p. n. čestite dame in gospode pevskega zbora, da se jim mnogobrojnejše udeležbe važnega občnega zbora. Obenem se prosijo in pozivljajo vse odlične pevake moči, ki do sedaj še niso bile člani pevskega zbora, da jim prej prijavijo svoj pristop k zboru »Glasbene Matice«.

Na oklicih so: Štefan Strukelj, železničar, s Katarino Habjan; Franc Strnad, prevodnik električne cestne železnice, z Marijo Planinšek; Ernest Perdan, trgovec in hišni posestnik, z Adelino Hieng; Franc Kortus, trgov. pomočnik, z Marijo Beneš.

Sohlappa okradel. France Rak z Breznice, hlapec v Ljubljani, je svojemu sohlapcu Pavlu Merzliharju ukradel srebrno uro z verzičico in obeski. Zagovarja se, da ni imel namena si te reči prisvojiti, temveč za nekaj časa si jih izposoditi. Obsojen je bil na šest tednov težke ječe.

Nesreče na »električni«. Mesarski hlapec Mihael Jerič je včeraj popoldne zadel z vozom na Glavnem trgu z električnim vozom. — Včeraj popoldne bi bil pa kmalu voz električne železnice povozil triletno Marijo Urbančič. Voznik je pravočasno zapazil dekletce, ki je lahko ranjeno na glavi.

Z drevesa padel je včeraj zvečer na Bregu 12letni učenec Emil Mrak. Pri padcu si je pretresel možgane.

Pobegli priisljenec Od zgradbe hotela »Union« je pobegnil 28letni priisljenec Jusus Ghergič.

Tovariša okradel. Josip Miholič na Rimski cesti št. 5 je ukradel, ko je ponoči spal z Janezom Brunerjem, temu iz žepa svoto 28 kron.

Aretila je mestna policija bresposelnega Rajmunda Bernischeka z Moravskega, ki je zasledovan radi raznih goljufij.

V mednarodni panorami bodo prihodnji teden razstavljene slike iz Avstralije.

Nesreča. Včeraj se je poškodoval hlapec pri gospe Čuber, Fran Petrič. Zaga mu je odtrgala en prst, dva pa poškodovala.

Nov zdravstven zavod v Ljubljani. Slovenske starše, ki imajo pohabljeno deco, opozarjamo na ortopedični zavod, ki ga otvori v kratkem g. dr. Ivan Oražen, zdravnik v Ljubljani, v katerem se bo gojila tudi ortopedična telovadba. Dočim je marsikateri oče dozdaj moral pošiljati svojo pohabljeno deco na daljne klinike, od zdaj naprej tega ne bo potreba, ker bomo imeli tak znanstven, vsem modernim zahtevam ustrezajoč zavod, doma.

Dobroznano gostilno pri Kamničanu na Karloviški cesti je prevzel gospod Jožef Cotič.

Bivšo hišo frančiškank je kupil g. Jul. Klein za 40.000 kron.

Umrli so. Neža Mavo, mestna uboga, 77 let. — Ivana Čemažar, posestnikova žena, 38 let. — Ignacij Jungwirth, delavec, 83 let. — Marija Ljudmila Pevalak, črkostavčeva hči, 1 mesec. V bolnici: Fran Stermel, delavec, 38 let.

Književnost in umetnost.

* Jugoslovanskim književnikom! Uspeh, ki ga je dosegla prireditev prve jugoslovanske umetniške izložbe v Belgradu, je ojačil za nadaljno borbo dosedanje prijateljke ideje jugoslovanskega zblizanja na kulturnem polju, ter pridobil še večje število pristašev ti ideji, ki hočejo tudi sami stopiti v vrsto boriteljev na tem polju. O priliki otvoritve prve jugoslovanske umetniške izložbe v Belgradu zbrani jugoslovanski umetniki in književniki sestali so se na bratski dogovor in na predlog hrvatskih književnikov sklenili: 1. Da se določeno število umetniških del, ki so izložena v izložbi, reproducira in razmnoži ter se izdajo v obliki »Almanaha«. 2. Da v Almanahu izidejo tudi doneski jugoslovanskih književnikov v jeziku dotičnih pisateljev. 3. Da naj taki Almanahi izhajajo o priliki vsake umetniške izložbe ter naj jih izdaja oni centralni odbor, v čijem kulturnem središču se priredi razstava. 4. Da se proglase dosednji izložbeni odbori v poedinih jugoslovanskih centrih za permanentne ter da prevzamejo dolžnost urejanja književnih doneskov za Almanah. 5. Da v ta namen sestavi vsak obstoječi odbor po eno literarno jury, ki naj ocenjuje prejeta dela za Almanah; a književni doneski, ki jih sprejme omenjeno razsodišče za odrejani mu profesor, izdajo brez vsakih nadaljnjih ocen v Almanahu. 6. Da letošnji Almanah nosi naslov: Prvi jugoslovanski Almanah u uspomen proslave stogodišnice srpskog ustanka, ter da se izda v Belgradu. — V oglede temu si šteje izložbeni odbor velikošolske mladine v Belgradu v čast, pozivati gg. jugoslov. književnike prosee jih, naj s tem, da pošljejo svoje doneske dotičnim odborom v Belgradu, Sofiji, Zagrebu in Ljubljani, pripomorejo k širjenju in jačenju spasonosne ideje kulturne vzajemnosti Jugoslovancov in tako omogočijo izdaje jugoslovanskega Almanaha v zamišljeni obliki. Rok prijave in pošiljatev doneskov lokalnim odborom je 1. (14) decembra, a rok odpokliljatev definitivno sprejetih del centralnemu odboru v Belgradu je 15. (28) decembra tekočega leta. — Srbski omlad. odbor. — O p. Slovenski pododbor izda te dni svoj natančnejši proglas ter poziv na slovenske književnike, znanstvenike in beletriste.

* Vojanov-Rudolf Maister: Poezije. V Ljubljani. Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg. 1904. Cena vezanemu izvodu 3 K, broš. 2 K. Poezije slovenskega častnika! To je vsakako nekaj posebnega, ker je vojaški stan doslej še malo bogatil slovensko književnost. G. Maister je razdelil svoje poezije v štiri dele: Pesmi, balade in romance, fantovske in sonete. Pesmi so posvečene »Marici«. O njej peva, da je njegov »bog«, »angela«, njeno geslo je »venividivici«, ona mu je »čameta madiča«, več ljubezni ima do nje, kakor morje zelene vode, ona je »svetnica«, on pa »božji mož«. Pesnik jej zagotavlja, da proti njej ne bo »kameleon«, a to se nam ne zdi prav odkritosrčno, ker on ljubi tudi Zoro, Jelisavo, Grozdano, Ruženo, Ljudmilo, Vlasto — in peva, da kadar je v sredi vseh teh, takrat je v nebesih. Marica ima torej veliko konkurenco. Erotične pesmi se ne odlikujejo po posebni nežnosti; semtertje so precej pro-

začelo. Jako mnogo verskih motivov je porabil g. pesnik, a tako, da bi rajši videli, če bi jih ne bilo. Procesije, nebesa, pekeljenje, izpoved, paternostre, brevirje, diakone, blagoslovljeno vodo, prošče, kaplane, kadilnice, patre, pope, škofe, vikarje, oltarje, sveto olje, lursko vodo, škapulirje, tudi mežnarje in biro je spravil v svoje pesmi. O da bi jih bil pustil pri miru! Poezije v njih ni našel nič, pač pa jih le profanira ter postaja že kar blasfemičen. On peva, da bo svoje Maro postavil v oltar in da bo ljudstvo prišlo, počej pobožen koral, in jo bo častilo. A ljudstvo ima dovolj drugega dela in ne bo metilo gosp. pesnika v takem „bogoslužju“. Strahovit „autodafé“ je tudi spel v „Verbanovem kresu“, na katerem so Trubarjevo „zadnjo knjigo“ sežgali. Novih idej nismo zapazili. Baladni ton je včasih precej dober, dasi izpeljava tvarine ni posebno umetniška. Mi bi svetovali g. pesniku, naj nam peva bojne, junaške pesmi. Z brevirjem in škapulirjem čudivno ne zna manipulirati. Morda zna s sabljo bolje. To bi rajši videli! X.

Telefonska in brzoljavna poročila.

London, 7. oktobra. Pred Port Arturjem je sedaj zopet mir. Rusi popravljajo poškodovane utrdbe. Vest, da bi bili Japonci razrušili portarturški vodovod, ni resnična.

London, 7. oktobra. Aleksejev je v Mukdenu in ima s Kuropatkinom važne pogovore.

London, 7. oktobra. Veliko pozornost vzbuja vest, da so videli dve ruski križarici v avstralskih vodah. Oni menda čakata na parnike, ki vozijo iz Evrope za Japonsko vojne potrebe.

Dunaj, 7. oktobra. Poveljnik avstrijske mornarice, admiral baron Spaun, je na lastno prošnjo umirovljen. Na njegovo mesto je imenovan njegov dosedanjí namestnik podadmiral Josip Montecuccoli, katerega je cesar imenoval tudi za svojega tajnega svetnika. Cesar je Spaunu izrekel svojo zahvalo. Eni novi avstrijski bojni ladji bo ime „Spaun“.

Dunaj, 7. oktobra. Vest, da bi bili Jennerja v Hamburgu prijeli, še vedno ni potrjena.

Praga, 7. oktobra. Danes se je v pisarni deželnega zbora vršila seja načelnikov deželnozbornih strank. Agrarci Kubr je povdarjal, naj bi Nemci izpustili predlogo o pomoči po uimih prizadetih iz obstrukcije. Nemci so izjavili, da je to v zvezi z državnoborskim razpravami. Načelniki bodo poročali klubom.

Praga, 7. okt. Poslavec Stein je izstopil iz vsenemške zveze češkega deželnega zbora.

Berolin, 7. okt. Vest, da se bodeta laški kralj in nemški cesar sešla v neki laški luki, ni resnična.

Zahvala. 1689

Povodom bolezní in smrti našega nepozabnega očeta, oziroma tasta in deda, gospoda

Frana Kopriwa

nam je došlo od naših prijateljev in znancev blagodejnih dokazov iskrenega sočutja v toliki množini, da nam ni moč spodobno se zahvaliti vsakemu posebe.

Prosimo tedaj, sprejeti tem potom našo iskreno zahvalo za izkazano nam sočutje, za mnogobojno, zelo čestitno udeležbo pri pogrebu in za darovane prekrasne vence.

Ljubljana, 6. oktobra 1904.

Zaljubljeni sorodniki.

1694

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša preljuba mati, oziroma stara mati in sestra, gospa

Marija Tavčar roj. Jelenc

dne 6. oktobra t. l. ob 7. uri zvečer, po kratki mučni bolezni, prevedena s sv. zakramenti za umirajoče v starosti 68 let v deželni bolnici mirno v Gosposodi zaspala.

Pozemski ostanki predrage rajnice se prepeljejo iz deželne bolnice v hišo žalesti v Selcah nad Škofjo Loko, odkoder se vrši pogreb v nedeljo, dne 9. oktobra t. l. ob 4. uri popoldne na farno pokopališče sv. Petra v rodbinsko rakev.

Sv. maše posmrtnice se bodo brale v več cerkvah.

Bodi ji blag spomin!
V Selcah nad Škofjo Loko,
7. oktobra 1904.

Zaljubljeni rodbini Tavčar in Košir.

Brez posebnega obvestila.

Mednarodna panorama

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Fotoplastiška umetniška razstava.

Optiška potovanja po celem svetu
v polni istini.

V soboto, 8. oktobra 1904:

Potovanje po slikoviti

Tirolski.

Od Merana, Ortlerja, prelaza Mendel, dolini Eggen
itd. do Arco. 1696

V nedeljo, 9. oktobra:

I. ciklus:

Avstralija.

Obiski Melbourne in Adelaide.

Za šole in društva znižane cene.

Odprto vsak dan od 9. ure zj. do 12. in od 2. pop. do 9. zvečer

Trgovski prostori

s stelažami za trgovino z
mešanim blagom prevzamejo se v
najem za dobo več let takoj ali pozneje.

Naslov pové upravništvo „Slov.“ 1681 3-1

Mesečno do

1000

kron si more vsak kot
postranski zaslužek pridobiti na lahek in pošten
način brez stroškov.

Vpošlje naj se naslov na Steinhäusen
& Co., Karlsruhe, Baden. 1674 3-2

Učenca,

Albin Rant, trgovec v Kranju.

1678 3-2

Pozor krčmarji!

Podpisani je dalje časa služboval kot sodni sluga po Istri in dobro pozna

dobre vinske kleti,
dobro zemljo in kraje.

Vsled tega naj se vsak, kdor potrebuje zanesljivo pristnega vina, obrne na

Martina Sreboth, trgovca v Poreču, Istra.

Krojaški salon za gospode

IVAN MAGDIČ

LJUBLJANA

Stari trg šte. 8.

Izdelovanje vsakovrstne garderobe za gospode po najnovjših journalih iz najmodernejšega in najboljšega tu- in inozemskega blaga.

1377 20-8

Uniformiranje in zaloga potrebščin za „Sokole“.

Po ugodni ceni

sukneno blago pri

R. Miklauc

Ljubljana

Špitalske ulice šte. 5.

V najem se išče

posestvo

z lepim večjim
travnikom na peščenih zemlji. Hiša naj ima tri do pet sob.

Ponudbe pod „Posestvo“ na „Slovenca“.

1687 3-2

Trgovski

sotrudnik

železninske stroke z lepo ročno pisavo se sprejme.

Ponudbe pod „Zvest“ na
upravništvo „Slovenca“.

1693 3-1

Vinska trgatev

se vrši v soboto, 8. t. m., zvečer v gostilni
PRI CENKARJU v Gradišću.

Začetek ob 8. uri.

Vstopnina 15 kr.

K številni udeležbi vabi

Veliki šaljivi odbor.

Naznanilo.

Vsako sredo in soboto izvrstne sveže pečenke, krvave, jetrne in avgsburške klobase.

Uljudno se priporoča

Fran Golob preje J. Bergmann

mesar in prekajalec mesa.

Sp. Šiška št. 150. — Filijalka: Prešernove ulice 5.

Angeljnovi milo

Marzeljsko (belo) milo

z znamko

štedilnimili

za hišno rabo.

616 24-13

Dobivate jih po špecerijskih štacunah!

Pavel Seemann

izdelovatelj mila in

čebelno-voščenih sveč

v Ljubljani.

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Kavarevanja za tuge pri žrebanjih, pri iztekanju najmanjšega dobitka. — Promote za vsake žrebanje. Kulturna izvršila: naročili na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

I, Wallzelio 10 in 13, Dunaj, I, Strubelgasse 2.

Pojasnili v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 134 382